

TEMA T3.2: INTERNACIONALIZACIJA UNIVERZITETA, MEĐUNARODNA AKREDITACIJA, MOBILNOST STUDENATA I PROFESORA

Paper No.T3.2-1

MOBILNOST STUDENATA I NASTAVNOG KADRA NA PRIMERU MEĐUNARODNOG PROGRAMA MASTER AKADEMSKIH STUDIJA „ZELENA EKONOMIJA“

Aleksandar Andrejević¹, Slađana Čabrilo², Slobodan Rakić³, Petar Mitić⁴

^{1,2,3,4}*Univerzitet Educons, Fakultet poslovne ekonomije, Sremska Kamenica, Srbija*

1aauc@educons.edu.rs, 2sladjana.cabrilo@educons.edu.rs, 3rakic@educons.edu.rs, 4petar.mitic@gmail.com

Kratak sadržaj: Volatilne promene i brz razvoj privrednih sistema generišu nastanak novih trendova u visokom obrazovanju, insistirajući na sticanju interdisciplinarnih znanja i veština. Cilj ovog rada je da se prikaže inovativni pristup u funkcionisanju regionalnog studijskog programa "Zelena ekonomija", koji je nastao u okvirima saradnje Alijanse univerziteta centralne i istočne Evrope. Autori će prikazati strukturu studijskog programa koja omogućava veliku mobilnost studenata i nastavnog kadra angažovanog na realizaciji ovog studijskog programa.

Ključne reči: *mobilnost studenata, mobilnost nastavnog kadra, Zelena ekonomija, studijski program, međuuniverzitetska saradnja.*

MOBILITY OF STUDENTS AND TEACHING STAFF ON THE EXAMPLE OF MASTER PROGRAMME "GREEN ECONOMY"

Abstract: Volatile changes and rapid development of economic systems generate the emergence of new trends in higher education, insisting on gaining interdisciplinary knowledge and skills. The aim of this paper is to present an innovative approach in functioning of the regional study programme "Green Economy", which was created in cooperation between the member universities of Alliance of Central and Eastern European Universities - ACEU. The authors will present a new approach to the mobility of students and teaching staff, as well as the structure of the study program.

Key Words: *Student mobility, Teaching staff mobility, Green Economy, Study programme, University cooperation.*

1. UVOD

Mobilnost studenata kao načelo Bolonjske deklaracije ima funkciju internacionalizacije visokog obrazovanja. Ona, kao motorna snaga visokog obrazovanja u Evropi, ima funkciju modernizacije putem obezbeđivanja kvaliteta obrazovanja i socijalne kohezije, čime se omogućuje stvaranje polifunkcionalnih osoba na osnovu znanja i iskustava stečenih u različitim akademskim i kulturnim okruženjima. [1] Alijansa univerziteta centralne i istočne Evrope, kao regionalna međuuniverzitetska organizacija, postavila je za cilj da u potpunosti implementira principe Bolonjske deklaracije o mobilnosti studenata i nastavnog kadra[2], kroz realizaciju studijskog program „Zelena ekonomija“želeći na taj način da doprinese razvoju i promociji mobilnosti studenata i nastavnog kadra u regionu.

2. OSNOVNI ELEMENTI STUDIJSKOG PROGRAMA „ZELENA EKONOMIJA“

Studijski program "Zelena ekonomija" predstavlja interdisciplinarne master akademske studije namenjene studentima koji žele da se obrazuju u oblasti zelene ekonomije i održivog razvoja. Program "Zelena ekonomija" traje dve godine, odnosno četiri semestra i nosi 120 ESPB bodova. Sve aktivnosti u okviru "Zelene ekonomije", uključujući nastavne, predispitne i ispitne aktivnosti, izvode se na engleskom jeziku, koji je osnovni jezik komunikacije na studijskom

programu. "Zelena ekonomija" ima četiri usmerenja. Prva dva semestra su zajednička za sve studente, a treći semester se sastoji iz četiri modula od kojih student bira jedan kako bi odredio svoju specijalizaciju. U poslednjem, odnosno četvrtom semestaru, student bira temu master rada koja je u skladu sa odabranim usmerenjem u trećem semestru.

Mogućnost upisa na "Zelenu ekonomiju" imaju svi kandidati koji su ostvarili najmanje 180 ESPB bodova u sledećim oblastima [3]: nauka o zaštiti životne sredine, bio-tehničke nauke, industrijsko inženjerstvo i inženjerski menadžment, inženjerstvo zaštite životne sredine i zaštite na radu, organizacione nauke, ekonomske nauke, menadžment i biznis.

Nakon završetka studijskog programa student stiče naziv Master zelene ekonomije u izabranoj oblasti (što zavisi od izabranog modula – zelene finansije i marketing; održiva poljoprivreda, turizam i korporativne strategije; održivo strateško poslovanje; održivi lokalni razvoj i ekološka praksa). Diplomu i dodatak diplomi izdaje visokoškolska ustanova u kojoj je student upisao studijski program, na službenom jeziku države u kojoj se visokoškolska ustanova nalazi. Student, nakon završetka ovog programa, takođe dobija i zajedničku diplomu visokoškolskih ustanova koje su akreditovale ovaj program. Zajednička diploma i dodatak diplomi su na engleskom jeziku.

3. MOBILNOST STUDENATA I NASTAVNOG KADRA U OKVIRU PROGRAMA „ZELENA EKONOMIJA“

Studijski program "Zelena ekonomija" je nastao kao rezultat saradnje univerziteta iz regiona centralne i istočne Evrope. Saradnja ovih institucija je formalizovana kroz "Alijansu univerziteta centralne i istočne Evrope" (ACEU). Jedan od osnovnih ciljeva Alijanse jeste formiranje zajedničkih bačelor, master i doktorskih studija omogućavaju i unapređuju mobilnost studenata i nastavnog kadra univerziteta članica [4]. Članice ACEU, koje zajednički izvode studijski program "Zelena ekonomija" su svoj odnos bliže odredile potpisivanjem "sporazuma o zajedničkom master programu između Univerziteta Educons, Spiru Haret Univerziteta i FON Univerziteta" [5]. "Zelena ekonomija" je bazirana na osnovnim principima Bolonjskog procesa. Na inovativan način se uvodi mobilnost studenata i nastavnog kadra u okviru studijskog programa, uključujući i značajan broj visokoškolskih institucija iz regiona.

Posebna pažnja pri kreiranju studijskog programa "Zelena ekonomija" je posvećena nastavnom kadru. U okviru tabele 1. može se videti struktura nastavnog kadra po zvanjima na studijskom programu.

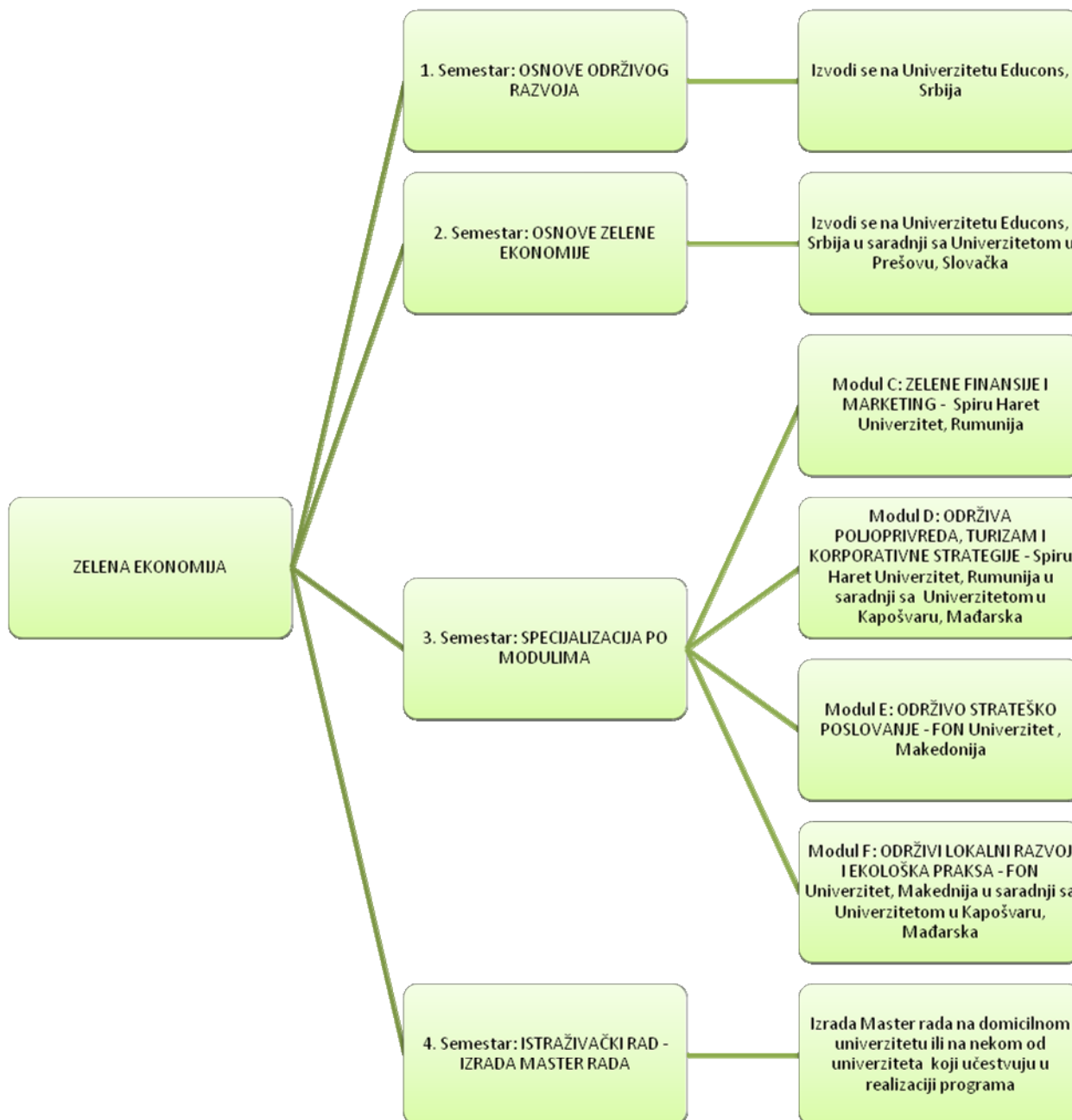
Tabela 1. Struktura nastavnog kadra po zvanjima [3]

Redovni profesori	Vanredni profesori	Docenti	Saradnici	Ukupno nastavnika i saradnika
10	17	11	9	47

S obzirom na činjenicu da je studijski program interdisciplinaran, kao i da obuhvata pretežno nove predmete (koji se za sada ne izvode na univerzitetima u Srbiji), bilo je neophodno angažovati visoko stručni kadar iz različitih oblasti koje pokriva studijski program. U okviru tabele 2. prikazan je broj nastavnika koji dolaze sa univerziteta koji učestvuju u realizaciji studijskog programa "Zelena ekonomija".

Tabela 2. – struktura nastavnika po univerzitetima [3]

	Broj nastavnika
Univerzitet Educons	9
Spiru Haret Univerzitet	4
FON Univerzitet	6
Univerzitet u Prešovu	5
Univerzitet u Kapošvaru	14
Ukupno	38

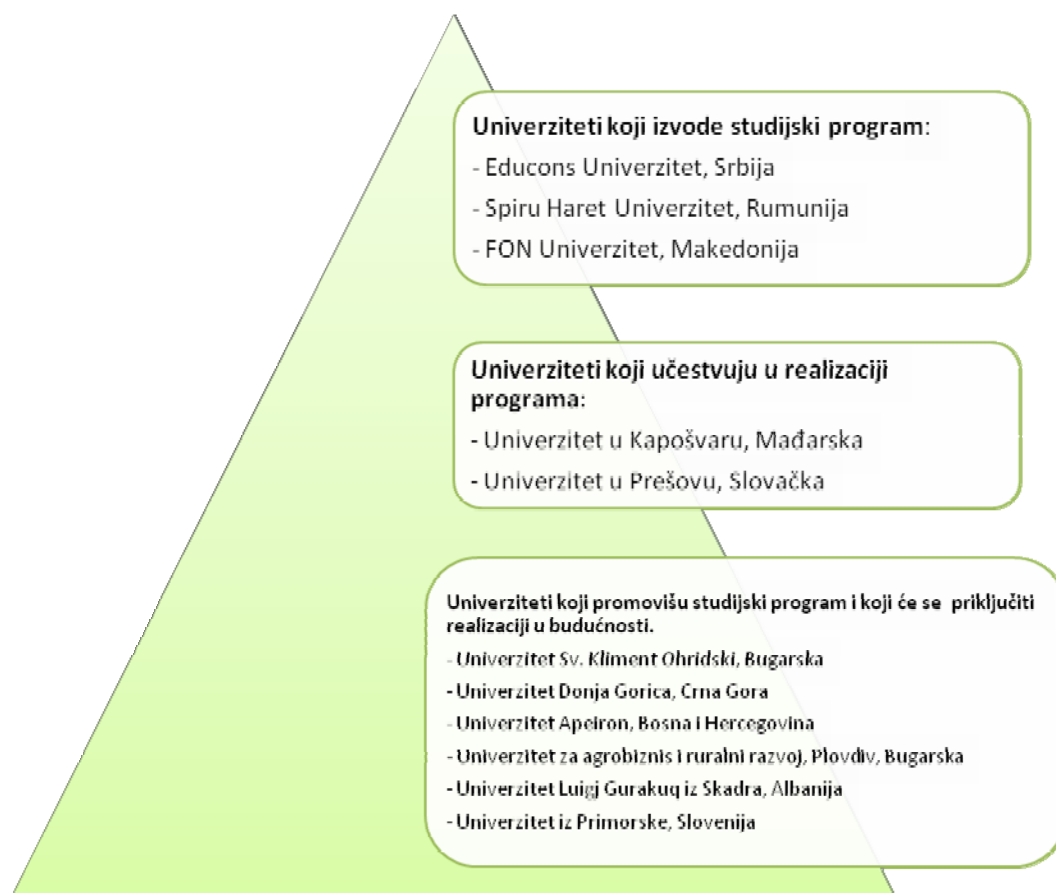

Slika 1. Šema strukture mobilnosti studijskog programa "Zelena ekonomija"

Prvi semestar, kao što je prikazano na šemi, se izvodi na Educons Univerzitetu sa nastavnim kadrom istog. Drugi semestar se takođe izvodi na Educons Univerzitetu, ali nastavni proces realizuju profesori sa Univerziteta u Prešovu, kao gostujući profesori. Treći semestar se deli na četiri modula gde se moduli C i D izvode na Spiru Haret Univerzitetu s tim što se modul D izvodi sa nastavnim kadrom iz Univerziteta u Kapošvaru, a moduli E i F se izvode na FON Univerzitetu, s tim da se modul F takođe izvodi sa nastavnim kadrom iz Univerziteta u Kapošvaru. Četvrti semestar se student vraća na univerzitet u okviru kog je upisao studijski program ili ide na neki univerzitet koji izvodi studijski program kako bi pisao svoj master rad.

Jedan od dodatnih načina unapređenja mobilnosti nastavnog kadra na ovom studijskom program je način izvođenja predmeta "Aktuelne teme iz zelene ekonomije", koji se pojavljuje kao izborni predmet u okviru sva četiri modula. Broj ponuđenih tema (specijalnih seminara) u okviru ovog predmeta i sadržaj razlikuje se iz godine u godinu, u zavisnosti od aktuelnih problema u oblasti zelene ekonomije. Teme se definišu pre početka školske godine, kao i

profesori koji vode specijalne seminare. Student je obavezan da izabere i odsluša najmanje dve od ukupnog broja ponuđenih tema. Ovaj pristup strukturiranju predmeta obezbeđuje aktuelnost predmeta i unapređuje mobilnost nastavnog kadra.

Slika 2. Struktura učešća univerziteta članica Alijanse na studijskom programu "Zelena ekonomija"

Studijski program "Zelena ekonomija" uvodi specifičan pristup mobilnosti studenata i nastavnog kadra, gde jedan studijski program akredituju tri univerziteta u saradnji sa još dva univerziteta koji sa svojim nastavnim kadrom učestvuju u realizaciji programa. "Zelena ekonomija" će biti promovisana na jedanaest univerziteta koje su članice Alijanse univerziteta centralne i istočne Evrope. Nakon završetka konkursa za upis biće formirana međunarodna grupa studenata, koja će u prvom i drugom semestru biti locirana na Educons Univerzitetu u Sremskoj Kamenici. Treći semestar studenti će se podeliti u manje grupe koje će se nalaziti na univerzitetima u zavisnosti od modula koje su izabrali, dok će master rad studenti pisati na univerzitetu na kom su se i upisali tj. jednom od tri univerziteta koji su akreditovali studijski program.

4. ZAKLJUČAK

Studijski program "Zelena ekonomija" je kreiran kao projekat Alijanse univerziteta centralne i istočne Evrope. U okviru Alijanse, a u dogovoru sa samim univerzitetima članicama, doneta je odluka da u prvoj fazi tri univerziteta (Educons Univerzitet, Spiru Haret i FON Univerzitet) akredituju studijski program. U okviru akreditacije studijskog programa već u prvoj fazi se priključuju Univerzitet u Kapošvaru i Univerzitet u Prešovu koji učestvuju u studijskom programu sa svojim nastavnim kadrom, dok će u drugoj fazi i oni pristupiti akreditaciji studijskog programa. Treća faza implementacije studijskog programa je namenjena drugim članicama Alijanse u smislu priključenja realizaciji studijskog programa i ulaska u postupak akreditacije kako bi većina univerziteta članica Alijanse imale akreditovan ovaj studijski program.

5. LITERATURA

- [1] Gjorgieva A. *Mobilnost studenata – Faktor internacionalizacije obrazovanja i nauke*, Skup XVIII Trendovi razvoja: „Internacionalizacija univerziteta«, Kopaonik 2012, str. 174-177.
- [2] Andrejević A., Rakić S., Mitić P., *Alijansa univerziteta centralne i istočne evrope (ACEU) kao primer razvoja regionalne međuuniverzitetske saradnje*, Skup XVIII Trendovi razvoja: „Internacionalizacija univerziteta“, Kopaonik 2012, str. 119-122.
- [3] *Dokumentacija za akreditaciju studijskog programa master akademskih studija "Zelena Ekonomija"*. Educons Univerzitet, 2013.
- [4] *Statut alijanse univerziteta centralne i istočne Evrope*, Alijansa univerziteta centralne 2009.
- [5] *Joint Master's Degree Programme Agreement for the Joint Master Programme in Green Economy*. 2012.
- [6] *Minutes from the second congress of the ACEU*, 14-16. October 2011., Skopje, Macedonia.
- [7] *Minutes from the third congress of the ACEU*, 8-10. November 2012. Bucharest, Romania.